SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

. 161. JERSEY CITY and NEW YORK SATURDAY, AUGUST 22, 1987 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 22-го СЕРПНЯ 1987 РІК XCIV. Ч. 161.

ПОВНИЙ ТЕКСТ ЗАЯВИ УКРАЇНЦІВ-КАТОЛИКІВ З УКРАЇНИ

Святішому Отцеві Іванові Павлові II, Папі Римському

Від Єпископів, священиків, монахів, монахинь і вірних Української Католицької Церкви

Заява

Ми, Єпископи, священики, монахи, монахині і вірні Католицької Церкви в Україні, що нижче підписались, заявляємо, що у зв'язку з перебудовою в СССР і більш сприятливими умовинами, що склалися, а також у зв'язку з Ювілеєм Тисячоліття Хрищення України, уважаємо за недоцільне продовжувати перебувати у підпіллі, а тому просимо Вашу Святість сприяти всіми можливими способами правній легалізації Української Католицької Церкви в СССР. Одночасно звертаємося почерез Вашу Святість до уряду СССР з нашою заявою про вихід певної частини УКЦеркви з підпілля дня 4 серпня 1987 року Божого.

У порозумінні і з благословенням інших католицьких єпископів в Україні, цю заяву підписуємо

(Слідують підписи Єпископів Павла Василика і Івана Семеді, 22 священиків, 13 монахів і монахинь; прізвищ 174 вірних не подано).

Українці в Баффало підготовляються до пікетування

Баффало, Н. Й. (Б.О.). — Організація Американці в Обороні Людських Прав в Україні підготовляє маніфестацію-пікетування з нагоди конференції Шатоква інституції, у якій братимуть участь 240 високопоставлених совєтських представників і американців. Українці, які живуть в Баффало й околицях збиратимуться при головному вході до згаданої інституції в неділю, 23-го серпня ц.р. Цього дня пікетування відбуватиметься від год. 1-ої до 3-ої пополудні, а від понеділка до п'ятниці, 24-го до 28-го серпня, пікетування буде щодня від год. 11-ої рано до 1-ої пополудні.

За докладними інформаціями слід звертатися в Баффало до Зенка Боднарського на число телефону (716) 681-8889, або до Божени Ольшанівської на число (201) 373-9729.

Докладні інформації і матеріяли про ціль маніфестації-пікетування будуть подані на місці.

В Ню Йорку помер капітан М. Лучов

Ню Йорк (С. Прончік). — В суботу, 25-го липня 1987 року, тут помер Михайло Лучов, капітан нюйоркської поліції, на 69-му році життя, після довшої хвороби склерози і серця.

Він вступив на службу до поліції в 1941 році і помалу, але поступово, своєю наполегливою і відданою працею дослужився ранги капітана в 1968 році, не зважаючи на те, що тоді були важкі часи для американців українського походження, з огляду на велику конкуренцію кандидатів, які повернулись з війни, або перейшли військовий вишкіл.

Не зважаючи на різні перешкоди кап. М. Лучов „витримав" на поліційній службі 34 роки, а капітан Деніел МекКормик, командуючий старшина поліційних відділів на Квінсі, вважав Лучока одним з кращих старшин, з якими йому доводилось працювати.

В 1946 році М. Лучов став членом української католицької церкви св. Юра в Ню Йорку, вписався в членство католицьких воєнних ветеранів З'єднаних Стейтів Америки у станицю ч. 401 ім. св. Юра і був ветеранським командиром в роках 1947-48-49, касиром в 1957; був знову обраний командиром в 1963 році і на цьому пості служив аж до 1983 року.

Перейшовши на емеритуру, кап. М. Лучов не переставав бути активним в американському і українському житті, пропонував увести конструктивні зміни і проповідував замирення між поодинокими групами. Він був відданим працівником в комітеті підготови й переведення відзначення 200-річчя незалежности ЗСА і 100-річчя українського поселення в цій країні. Багаро років він служив порадами, перекладами й іншою допомогою багатьом особам, які мали труднощі у полагодженні різних справ у міському, стейтовому чи Федеральному урядах чи агенціях. Його добра поінформованість прислужилася багатьом особам української національности. З особливою приємністю кап. М. Лучов підготовляв і переводив різного роду маніфестації і паради, стараючись рівночасно про поліційні дозволи і полагодження інших формальностей.

Без сумніву він був патріотом ЗСА, льояльним воїном і поліціянтом та відданим працівником української спільноти. Ветеран Другої світової війни, він був градуантом військової розвідки, говорив плинно чотирма мовами, закінчив Гарвардський університет в ділянці чужих мов, служив у військовій управі в Західній Німеччині. Був також членом 5-го Відділу Українського Народного Союзу.

Похорон відбувся з церкви св. Юра в Ню Йорку. Похоронні обряди служив о. Леон Ґолдейд, ЧСВВ, з участю родини, ветеранів з Лонґ Айленду і Мангеттену та нюйоркської поліції. Похований з усіма військовими почестями на військовому цвинтарі Калвертон у стейті Ню Йорк.

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА ПОЧАЛА СВЯТКУВАННЯ ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТИЯНСТВА В УКРАЇНІ ПОСВЯЧЕННЯМ ПАМ'ЯТНИКА КНЯГИНІ ОЛЬГИ

С. Бавнд Брук, Н. Дж. — Тисячні маси народу — між 6,000 і 10,000 згідно з оцінкою поліції — були свідками і учасниками величавого започаткування святкувань Тисячоліття Християнства в Україні, що його заініціювала тут в неділю, 16-го серпня в своєму осередку Українська Православна Церква в ЗСА, на чолі з її головою, Блаженнішим Митрополитом Мстиславом, Богослужіннями і відслоненням пам'ятника княгині Ольги.

У тих святкуваннях взяли участь представники всіх парафій УПЦеркви в ЗСА, як теж деякі вірні з Канади, а то й з Европи і Австралії, як теж вірні інших Українських Церков, зокрема багато католиків, та представники міжкрайових і крайових світських організацій на чолі з президентом СКВУ Петром Саварином. Завершено ці цілоденні святкування бенкетом в Домі Української Культури в пополудневих годинах.

Святкування мали чотиригранний формат: започаткування Ювілейного Року Тисячоліття Хрищення Руси-України, 45-ліття відродження ієрархії УАПЦеркви в Києві, посвячення пам'ятника святій і рівноапостольній княгині Ользі та вшанування Владики Мстислава, як одного із 12-ох висвячених в 1942 році, але єдиного живучого Владики.

Святкування почались Архиєрейською Святою Літургією у церкві-пам'ятнику св. Андрея Первозванного, що її відслужив Владика Мстислав в асисті Владик Архиєпископа Константина, Єпископа Антонія, Єпископа Івана з Едмонтону, Канада, та численного духовенства на чолі з о.

(Закінчення на стор. 3)

Владика Мстислав (сидить) слухає слова президента СКВУ П. Саварина перед щойно відкритим пам'ятником княгині Ольги. У ясних ризах (зліва): Владика Іван з Едмонтону, Владика Антоній і Владика Константин.

(фота: ред. Рома Гадзевич, „Український Тижневик")

МАТИ ТЕРЕСА БУДЕ ПРОБУВАТИ ВІДКРИТИ МІСІЮ БІЛЯ ЧОРНОБИЛЯ

Москва. Акредитовані в СССР кореспонденти інформують, що монахиня, яку популярно називають „Мати Тереса", прибула у четвер, 20-го серпня ц.р., до Москви і заявила кореспондентам і зацікавленим особам, що головною метою її приїзду до Совєтського Союзу є добитися від совєтських керівників дозволу на відкриття допомогової місії біля Чорнобиля в Україні, щоб звідти допомагати всякими способами тим особам, особливо родинам, старшим людям і дітям, які такої допомоги потребуватимуть. Вона має на увазі харитативну допомогу, яку, в першу чергу, включає хворих, калік, непрацездатних, опосліджених, сиріт, людей глибокої старости, жертв нуклеарної катастрофи тощо.

Офіційні особи з Комітету оборони миру, який спонзорував приїзд Матері Тереси до СССР, заявили, що покищо їм нічого не відомо про відкриття місії, але Матір Тересу повезуть літаком до Києва, а звідти автомобілем в околиці Чорнобиля, щоб вона на власні очі побачила ту частину, яка була безпосередньо виставлена на небезпеку після катастрофи чорнобильської енергетичної станції у квітні 1986 року, як також оглянула околиці де тепер розселено 135,000 осіб, рік тому евакуйованих з чорнобильської зони.

Ігор П. Філін, офіційний речник згаданого комітету заявив, що совєтський уряд зацікавлений спільним проєктом Матері Тереси, але жадна сторона не мала ще змоги докладно застановитись над свіжою пропозицією. Якщо вона отримає дозвіл відкрити місійну станицю і затруднити в ній декілька своїх співробітників, а також допоміжний персонал з-поміж місцевого населення, це вказуватиме на позитивний зворот совєтських чинників до релігії і релігійних харитативних організацій, які густою сіткою покривають усі країни світу й дуже інтенсивно, корисно працюють зокрема в країнах Третього світу, де життєвий рівень населення є дуже низький, заявили в Москві західні дипломати і спостерігачі.

Совєтська конституція забороняє релігійним організаціям займатися харитативною працею. Мати Тереса і супроводжаючі її дві особи заявили, що вони не мають жадних обіцянок зі сторони совєтських офіційних, зокрема урядових осіб. „Я тільки попросила совєтських керівників за дозволом відвідати Чорнобиль й околиці, бо мені було сказано, що там є чимало осіб, які потребували б нашої допомоги й опіки", заявила сестра Тереса кореспондентам, які були дуже зацікавлені її проєктом і обіцяли всякими способами її в цьому допомагати.

Мати Тереса, як відомо, отримала в 1979 році Нобелівську нагороду Миру за свою неперервну працю і усі гроші, зв'язані з тією нагородою, передала на фонд її ордену, головна квартира якого знаходиться в Калькуті, Індія. Досі вона зорганізувала біля 350 місійних допомогових станиць в усьому світі, в тому числі також в Ню Йорку для опіки над хворими на АІДС.

Мати Тереса перебуватиме в СССР шість днів і загально сподіваються, що її прийме на розмову генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Горбачов та інші офіційні особи. Не треба виключати, — кажуть деякі спостерігачі і аналітики, що совєти намагатимуться використати її перебування для своїх пропаґандивних цілей так, як це вони роблять у випадку відвідин в СССР грецького Патріярха Дімітріюса, який проповідує і заохочує до величного відзначення 1000-річчя „Російської Православної Церкви".

Консерватисти виступають за збільшення допомоги антисандіністам

Вашінгтон. — Лідери консервативної коаліції Конгресу виступили з закликом надати нікараґуанським партизанам-антикомуністам додатково 130 мільйонів долярів ще до 30-го вересня, коли минає термін попередньої субсидії.

Виступаючи на пресовій конференції, кандидат на президента від Республіканської партії конгресмен з Ню Йорку Джек Кемп сказав: „Ми повинні проявити в 'коридорах влади' Вашінгтону таку ж віру, переконаність і наполегливість, яку проявляють нікараґуанці і нікараґуанки, противники комунізму, в себе на батьківщині".

Президент Роналд Реґен разом зі спікером Палати Репрезентантів конгресменом Джімом Райтом погодилися відкласти розгляд справи про продовження допомоги „контрас" до 30-го вересня. У документі, підготовленому разом з сенатором-республіканцем Джессі Гелмсом, Дж. Кемп заявив, що справа про допомогу партизанам повинна бути вирішена уже 9-го вересня в той день, коли Конгрес відновить працю після літніх вакацій.

„Ми вважаємо, що допомога борцям за свободу не повинна припинятися, сказано в листі до президента Р. Реґена, що його підписали 28 консервативних законодавців. Без постійного тиску зі сторони демократичних сил комуністи Нікараґуа, використають дану їм передишку для посилення контролі над власним народом".

Звертаючись до зібраних, конгресмен Кемп сказав: „Будь-який плян припинення допомоги борцям за свободу перш ніж в Нікараґуа не буде ліквідовано совєтську колоніяльну державу, перш ніж там не буде відновлена демократія, неправильний в своїй основі і приречений на провал".

Президент консервативної „Коаліції за Америку" Пол Вайріх сказав, що Р. Реґен схвально відгукнувся про мирний плян президента Коста Ріки Аріяса на підставі помилкових порад своїх асистентів.

Голова консервативних кокусів Говард Філіпс заявив, що Совєтський Союз насправді перебуває в стані війни зі З'єднаними Стейтами на території Нікараґуа.

У СВІТІ

БРИТАНЕЦЬ МАЙКЛ РАЄН, озброєний двома пістолями і автоматичним крісом, застрелив 14 осіб, в тому числі свою маму, а потім покінчив зі собою вистрілом з пістолі в голову. Хворий злочинець йшов прямо головною вулицею провінційного містечка з населенням 8,000 осіб і стріляв кожного зусрівшого. Свідки заявили, що Раєн стріляв на усі сторони, вживаючи принаймні дві пістолі, або пістолю і кріс, маючи колосальну вправу в стрілянні, набуту під час служби в армії. Мабуть умово хворий „стрілець" не зупинявся у своєму злочині навіть коли на місце випадку прибуло два автомобілі поліції. Один з поліціянтів став жертвою злочину.

ОДИН ІЗ ЗАСНОВНИКІВ вільного профспілкового об'єднання „Солідарність" Лех Валенса сказав у телефонічному інтерв'ю, що „Солідарність" і далі живе. „Якщо хтось сумнівається в цьому, то я запрошую їх познайомитися з реформами, про які повідомив уряд. Не було б 'Солідарности', не було б і цих реформ", — сказав Л. Валенса після масового Молебня в костелі св. Бриґіти. Молебень був відправлений з нагоди сьомої річниці заворушень на кораблебудівельній фабриці у Ґданьску. Заворушення дали поштовх до створення „Солідарности". Валенса згадав про запровадження у грудні 1981 року урядом виїмкового стану і заборону „Солідарности": „Уряд зробив помилку. Він повинен це визнати. І чим скоріше він визнає це, тим ліпше".

ГОЛЛЯНДСЬКИЙ УРЯД запротестсував в британському міністерстві закордонних справ проти заявив речника міністерства, у якому говориться, що деякі країни Західньої Европи не вміють, або не хочуть обороняти навіть своїх власних інтересів на Близькому Сході, зокрема у Перській затоці, категорично відмовляючись від вислання у цю затоку кораблів для виловлювання і унешкідливлення мін, що їх підкладають ночами іранці, користаючись малими швидкими човнами. Голляндський уряд, який, до речі, веде угодовську політику і низько клонить голову перед комуно-московськими імперіялістами і їхніми арабськими спільниками, викликав до міністерства закордонних справ британського амбасадора Джана Марґетсона і запротестував проти заяви речника міністерства закордонних справ Великобританії Дейвида Мейллора. Британці гостро критикують членські держави НАТО, які є членами тільки на папері і не беруть на себе жадної відповідальности за спільну оборону інтересів західніх альянтів.

УРЯД САНДІНІСТІВ В НІКАРҐУА признався, що запаси нафти вичерпуються і заапелював до „приятелів" прийти їм з допомогою. Нікараґуа потребуватиме 1.6 мільона барилок оливної ропи ще до кінця цього року. Віцепрезидент Нікараґуа Серґіо Рамірез заявив, що у випадку збільшення економічних труднощів, потерпить таож плян замирення прийнятий у Ґватемалі 7-го серпня ц.р. Також Мехіко і Венесуеля, які доставляли для Нікараґуа оливну ропу, зупинили доставу коли сандіністи залягали з платою. Манаґуа надіється на більшу допомогу Совєтського Союзу, який в останньому часі не дуже розкидається оливною ропою, сибірські джерела якої почали висихати і йому самому прийдеться імпортувати більшу кількість оливи із Близького Сходу для забезпечення своєї економіки, армії і потреб сателітних держав.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН призначив видатного кубинського правозахисника Армандо Вальядареза представником З'єднаних Стейтів Америки в комісії Організації Об'єднаних Націй про права людини. Довгі роки А. Вальядарез провів у кастровських в'язницях і був звільнений завдяки міжнародній кампанії в його захист. Вальядарез проживає тепер на Фльориді. Він є автором книги „Наперекір всім надіям", яка розповідає про роки, проведені в ув'язненні. Книга зразу ж стала бестселлером у З'єднаних Стейтах.

З ДНЯ ПЕРШИХ ТЕЛЕВІЗІЙНИХ дебат в історії передвиборчих кампаній минуло 20 років. В них зійшлися кандидати в Білий Дім віцепрезидент республіканець Ричард Ніксон і сенатор-демократ Джан Кеннеді. Ніксон програв тоді, бо, як вважають, виглядав гірше, ніж Кеннеді. Поразка в телевізійній студії спричинилася і до поразки на виборчих дільницях. З того часу телевізійні дебати стали звичайною справою в будь-якій великій передвиборчій кампанії. Але по кількості дебатів між претендентами у Білий Дім теперішня президентська кампанія поб'є всі рекорди. В липні в Гюстоні відбулися перші телевізійні дебати між демократами, які претендують на пост президента. До 6-го березня відбудеться не менше 20 таких дебатів, в яких зійдуться претенденти — демократи з демократами, республіканці з республіканцями, а тричі 1-го грудня, 3-го і 4-го березня — в телевізійних дебатах зустрінуться зразу всі претендетни. Досі про своє бажання боротися за місце в Білому Домі оголосили 15 осіб. Так багато претендентів американці не пам'ятають.

РЕЧНИК ДЕРЖАВНОГО департаменту Чарлз Редман заявив, що Совєтський Союз порушив умови укладеного в 1963 році договору про заборону нуклеарних випробувань в атмосфері, космічному просторі і під водою. Згідно з умовами цього договору, при проведенні підземних випробувань нуклеарних зарядів повинні бути дотримані заходи безпеки, які б виключали проникнення в атмосферу радіоактивних речовин. Після того, як 2-го серпня на Новій Землі Совєтський Союз провів нуклеарне випробування, в Скандинавії було зареєстровано підвищення концентрації радіоактивного ізотопу йоду в атмосфері. З'єднані Стейти надіслали Совєтському Союзові офіційну ноту протесту.

ПОЛІТИЧНІ ДІЯЧІ З'єднаних Стейтів Америки, члени родини, друзі зустріли на летовищі ім. Кеннеді в Ню Йорку родину відомого піяніста Владіміра Фельцмана, яким совєтська влада після багатьох років відмови видала дозвіл на еміґрацію. „Ми вперше попали у вашу велику країну, але вже любимо її", — сказав В. Фельцман репортерам. Він повідомив, що у вересні його чекає праця в Стейтовому університеті Ню Йорку, в місті Ню Полц, де він займе посаду професора. Запрошення викладати в цьому університеті Фельцман дістав ще будучи в Москві, коли його відвідала президент університету Аліса Чендлер. Вона була і серед тих, які зустрічали його на летовищі. На пресовій конференції на летовищі Джек Кемп, конгресмен з Ню Йорку і кандидат на президента ЗСА, запросив Фельцмана виступити з симфонічною оркестрою в Баффало, рідному місті Дж. Кемпа.

НА ПРЕСОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ, що відбулася в шпиталі Енн Арбор у Дітройті, лікарі заявили, що стан здоров'я чотирирічної Сесилії Сичан, яка чудом залишилася в живих після катастрофи пасажирського літака, поліпшується і що вона буде жити. У дівчинки зломана нога і 30 відсотків поверхні тіла обгоріло. Їй уже була проведена операція для зрощування зломаних костей. На обгорілі частини тіла буде пересаджена шкіра. Сотні американців прислали листи родині дівчинки і запропонували матеріяльну допомогу.

ОБСЯГ ВИРОБНИЦТВА американської промисловости зріс в липні на 0.8 відсотка. Це є найбільший приріст за останні 15 місяців. Департамент праці повідомив, що гуртові ціни в липні виросли на 0.2 відсотка у порівнянні з червнем. Загальне зростання цін викликане головним чином підвищенням вартости бензини (на 2.5 відсотка). В той же час ціни на більшість продуктів харчування і товари широкого вжитку зменшилися.

ПРЕЗИДЕНТ ПАНАМЕРИКАНСЬКОЇ спортової організації Маріо Васкес Рана оголосив про дискваліфікацію шести спортовців, які вживали анаболітичні стероїди. „Мені сумно говорити про це, — сказав М. Рана. — Мені здавалося, що після того, що сталося чотири роки тому в Каракасі, з цією проблемою буде покінчено". Як відомо, в 1983 році на дев'ятих Панамериканських іграх у Каракасі були дискваліфіковані 11 спортовців з шести країн, включаючи двох американців. Цього разу серед шістьох викритих — один американець, 27-річний Билл Ґрін. За правилами міжнародної аматорської федерації, спортовець, якого викрито у використанні допінґів і стероїдів, дискваліфікується до кінця життя, хоч він має право подати відклик через півтора року після покарання.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник · Ukrainian daily
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Нагорода за продукцію неуків

Це стара і часто повторювана правда, що з американських публічних шкіл, народних і середніх, із публічних „гайскулів", виходять неуки. Індивідуальне лінивство шкільних вихованців, відсутність батьківського надзору, занепад пошани дітей не тільки до вчителів, а й власних батьків, надмірний гін до спорту і забави та у великій мірі притягальна сила телевізійних екранів, — все це безумовно співвинуватці лиха. Але найбільшим лихом американських публічних шкіл є таки сама шкільна система, є невідповідний учительський персонал, є ціла атмосфера, яка панує у публічних школах.

Ця проблема заактуалізувалася і знайшла новий голосний відгук в американській пресі у зв'язку з несподіваним зреченням канцлера шкільництва в Ню Йорку — Натана Кіньонеса. Коли він відійде на пенсію, то від 1-го січня 1988 року отримуватиме річно 100,000 дол. пенсії. Баб Герберт, автор статті в популярному нюйоркському щоденнику „Ню Йорк Дейлі Нюз" п.з. „Спадщина Кіньонеса — іґнорація недолітків" — твердить, що Кіньонес повинен би сидіти у в'язниці за злочин супроти повіреної йому шкільної дітвори і молоді, а не діставати 100,000 дол. річно за своє недбальство і незнання повіреного йому діла.

Названий автор статті перевів особисту перевірку знання й інтеліґенції у розмовах з вихованцями нюйоркських публічних середніх шкіл. Розпитував не дітей, а таки учнів і учениці вищих кляс середніх шкіл. „Хто такий Джордж Шулц?" — „Я чув про нього". „Де лежить Нікараґуа?" — Збентежена мовчанка. „Назвіть когось з державних урядовців?" — „Баб Кеннеді". — „Що це таке географія? — „Наука про рослини". — „Чи знаєте, ким був князь Веллінґтон? — Один учень сказав, що це — фільмовий актор, його товаришка поправила, що це танечник"... Всі знали, що Роналд Реґен є тепер президентом, але ні один і ні одна з найвищої кляси середньої школи не знали, як правильно написати це прізвище...

До цієї сумної історії доходить ще сумніший чи може гумористичний момент, що посадник міста Ню Йорку, Едвард Кач, який призначає канцлера шкіл, повідомляючи про резиґнацію Кіньонеса назвав його працю „суперб" — „знаменитою" і висловив жаль, що такий знаменитий фахівець залишає пост керівника в цьому місті. (Американський шкільний канцлер — це відповідник европейського голови Шкільної Ради).

Тепер думають про нового шкільного канцлера в Ню Йорку. Правда, всі діла роблять люди і від людей залежить хід подій та стан у кожній ділянці життя. Але направити стан американського шкільництва не так легко. Тут треба зміни цілої системи шкільництва, тут треба нового пляну шкільних предметів, нових грамотних підручників і зміни атмосфери в школах.

Очевидно, що голова Шкільної ради, яким є американський шкільний міський канцлер, повинен добре орієнтуватися у відносинах у кожній підлеглій йому школі і не толерувати таких подій, як це, що учителька (читаємо в газетах) ударила під час шкільної науки одну ученицю гайскулу по голові твердою лінійкою так сильно, що потекла кров, або, що учні й учениці вже на шкільних коридорах курять цигарки. Такі випадки можуть траплятися тільки тоді, коли школи перетворюються в джунґлю, де йдуть постійні бійки, крадежі, вандалізм. Абсольвенти американських середніх шкіл не знають не тільки те, де лежить Нікараґуа, а й де лежить Німеччина. Вони не вміють вирахувати всіх частин світу, вони не знають не то хто був такий то князь, а хто був Олександер Великий, Цезар, Наполеон та й Адольф Гітлер. Вони є повними анальфабетами, які зате знають, які є видатні члени бейзболових і футбольних дружин.

Публічні дебати довкола проблеми американського шкільництва ведуться вже роками. І нічого не змінається. Це вже не є „прірва між ґенераціями", бо завжди, споконвіку був поділ на батьків і дітей, була проблема взаємного наближення ґенерацій, проблема відносин між батьками і дітьми. Але із шкіл в Европі виходять таки інтеліґентніші люди. Революція у світі понять про мораль і етику існує також в Европі. Але немає там такого, щоб із середніх державних шкіл виходили неуки, які не знають, як написати правильно прізвище володаря своєї країни і як виповнити аплікацію на працю.

МІҐРАЦІЯ СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ

(і.м.) На повищу тему немає задовільного числа друкованих матеріялів на чужині. Совєтська статистика не об'єктивна, не зважаючи на зібрані відомості треба спробувати зробити певні висновки. Тільки історичний розвиток може пояснити чому Східня Европа, зокрема Україна, якщо взяти до уваги індустріяльне становище все були слабше розвинені від Західньої Европи. Між іншим однією із причин, що по містах людність не зростала — це через тяжкі життєві умовини і обмежені можливості праці. Натомість сільське населення залишилося на своїх місцях, себто селищах, у яких виростало. Але з поступом промислового розвитку демографічний рух населення змінився. В Україні постійно зменшуються робітники в сільському господарстві, а це тому, що колгоспні робітники переходять працювати в інші господарські ділянки, або із-за того, що робітники шукають затруднення у промислових міських осередках. Мабуть, значно більше людей переходить до міських промислових осередків працювати з огляду на більше догідні умовини праці.

Зі сіл, у яких розвинуто промислові підприємства для перерібки сільсько господарської сировини, молодь не міґрувала. Підприємства для того роду продукції були технічно добре удосконалені, праця механізована, поліпшено культурно побутові умовини праці, при тому не було потреби зміняти мешкання, і тому люди залишилися в селищах. Усі ці поліпшення заохотили робітника до підвищення продуктивности праці та зацікавили, головно молодших працівників, залишатися на місцях. Але це не загальне явище.

Велика кількість тих, які міґрують — це молоді працездатні люди, приблизно у віці 20 - 40 років життя. Отже по селах залишаються відносно молоді, поміж 16 - 19 років життя, люди. В більшості виїжджають особи чоловічого роду, 55 відсотків. Це дуже комплікує родинну невлаштованість молоді наших українських сіл. Також дівчата покидають свої околиці, і переїжджають там, де є більші можливості родинного влаштування. Такі умовини на чужині збільшують мішані подружжя. Опорожнені місця на нашій землі заселюються небажаними чужинцями. Такі обставини спричиняються до зменшення українського населення в Україні.

В Україні найбільший переїзд населення відбувається зі села до міста, біля 60 відсотків. Це значно поглиблює дефіцит робочої сили в колгоспних господарствах. Мало людей переїжджає в інші республіки. Майже 80 відсотків осіб переміщується в середні республіки, і тільки кожний п'ятий виїжджає поза кордони України. Найбільше масовий виїзд зі села до міста становлять механіки. Зі сільського господарства України вибуває річно біля сто тисяч механіків спеціялістів, тому що ця ділянка дуже важлива в сільсько господарському виробництві, і через те, що той сектор є дефіцитний, — необхідно збільшити інвестиції, на створення кращих соціяльно економічних умовин, щоб в той спосіб втримати молодь при праці по селах.

Головною причиною відпливу сільської молоді хлопців, і дівчат до міст — це бажання вчитися у фахових і вищих школах. Маючи освіту, людина шукає праці за своїми кваліфікаціями. Село, покищо, таких фахівців не може задовільнити. Тому набувши фахову освіту, молодь шукає кращих умовин праці, більших заробітних платень, відповідно до своїх спеціяльностей в містах та промислових осередках. Відплив молоді поглиблює дефіцит робочої сили, і збільшує процес старіння сіл, а все це збільшує число непрацездатних осіб, та взагалі ускладнює ситуацію. При чому не можна оминути факту, що природний приріст села зменшується. Зменшення робітників зменшує видобуток господарських дібр і створює кризу на робочу силу, головно в селах. Цю недостачу в праці мусять надробляти малолітні і емерити, учні, студенти та міське населення.

Для розв'язки цих складних питань в Україні управління рекомендує побільшити заробітні платні удосконалити організацію праці та поліпшити культурно побутовий сектор. У місцевостях, де побудовано житлові будинки, торговельні центри, проведено газопроводи, електрифікацію, розбудовано промисловість для перерібки сільської сировини та поліпшено умовини праці — міґрація була дуже мінімальна. Молодь після закінчення вищої школи повертається працювати до рідного села. До таких місцевостей належить Черкаська область, Калинівка, Донбас, Івано Франківськ. Якщо брати до уваги великі обшири української землі, — тих місцевостей дуже мало. Колоніялізм совєтського окупанта не дає можливости повного культурного і господарського розвитку українському населенню на його рідній землі.

Метою совєтського колоніялізму є вбити природний талант людини, зробити її бездумним і безвольним апаратчиком, спинити розвій її ідей. Любимо Україну,

(Закінчення на стор. 4-ій)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про долю українського журналіста

Якось недавно, коли довелося мені знову побувати у місці, де можна найти найбільше знайомих — а це на цвинтарі св. Андрія у Бавнд Бруку, шукаючи за гробом співця стрілецької слави, потрапила на іншу могилку, добре і широко відомого довголітнього журналіста і редактора. Заросла буряном могила, дерев'яний хрест і ледве вже читкий невправною рукою зроблений напис із ім'ям, прізвищем і датою смерти.

Стало сумно і соромно і ці почування не опускали мене напротязі цілої довгої поворотної дороги у місто. Як же так, це ж бо був наш добрий журналіст, що писав, редаґував, звітував про громадські імпрези, брав активну участь у нашому житті і так його після смерти всі забули?

Але тут насунулося ще одне питання: чи тільки після смерти? Чи не належать українські журналісти до цієї категорії людей, яких наша спільнота ніяк не доцінювала і не доцінює тепер? А краще, хай це робить, бо, як бачимо, після останніх років, ми зачинаємо належати до щораз рідшої „породи створінь", яких невдовзі можна буде оглядати, немов панди у звіринці.

Чи здає собі справу українська спільнота із сьогоднішньої кількости українських журналістів? Либонь ні, бо в інакшому випадку мала б до тих, які ще існують трохи іншу настанову.

Звичайно, нам приходиться у нашій праці лише слухати претенсії, закиди і тисячі питань — „чому". Признання чи похвали можна хіба почути тоді, коли знову прощається одного із журналістичних рядів але... цей для якого вони призначені, їх вже не може почути (хіба, що в позагробовому житті).

У щоденній праці нас, журналістів, зустрічає мало прихильности чи признання, а радше поняття, що все, що робимо чи пише[illegible] мо це — замозрозуміле, мовляв так „воно має бути". Ось візьмімо, наприклад, нашу безпосередню участь у різного роду імпрезах, з'їздах, конвенціях, ювілеях — від яких у нас аж роїться. Якось організатори дуже часто вважають самозрозумілим, що журналісти „мають бути" і розуміється опісля ще і гарно та прихильно для імпрези написати, але що треба подбати про їхню присутність та, як водиться у світі, — запросити — про це немає мови.

Ніхто також не уявляє собі, що із так скупою кількістю професійних журналістів української преси, що сьогодні існує у вільному світі, фізично неможливе є всюди бути та про все, що відбувається, написати. У висліді, сиплються на нас громи, а доброго слова немає.

Уже від довгих років прийнявся гарний звичай, який ми навчилися від наших сусідів, щоб відзначати людину року. Отже відбуваються у різних місцевостях та при різних нагодах відзначення „Українця Року". Чи колись організатори подумали, що міг би таким бути хтось з українських журналістів? Либонь ні, бо ці, які були поважними кандидатами на цей пост вже не є між живими. Зате часом проголошують „Українцями Року" осіб, що із тим „українством" мають дуже мало спільного.

Ось і бачимо, що якось так склалося, що ця важлива і конечна професія, якою є журналістика, не має ніяк зрозуміння серед нашої громади. Незавидна доля українського журналіста була колись на рідних землях і ніяк не краща вона тут, на поселенні. А все ж нам не можна кидати пера і знеохочуватися, бож хтось мусить писати, навіть про ці не надто веселі думки, що їх насунули відвідини у Бавнд Бруку.

О—КА

Михайло Кучер

ФУНДАМЕНТАЛІЗМ В ІЗРАЇЛІ

У Святій Землі кипить, супільна температура вище нормальної. Завважується тенденція побільшення суспільної ваги релігійних прошарків. Ізраїлем струшує конфлікт між представниками крайніх релігійних груп та світською частиною суспільства. По суботах летить каміння в авта, у п'ятницю увечері робляться спроби не пустити людей в кіна, або театри. Горять автобусні станції (депо) як протест проти неморальної реклями — кольорові фотографії жінок у купелевих одягах. І такий „спротив" став національним спортом в Ізраїлі.

У відповідь збунтувалися „невіруючі", почалися підпали синагог, спалено священні книги. Терор проти терору. В Єрусалимі були напади на 104 автобусні станції, 48 спалено, поліція затримала 49 релігійних фанатиків і їх судили.

Молоді „ешіботнікі" систематично вправляються у підпалах. Проголошено „священну війну" „невіруючим". Заклик до війни виглядає так: „Благословенні ті, кому випало щастя освятити ім'я Господа, і кого затримано за справу Тори, за боротьбу проти брудної порнографії на вулицях святого міста".

Релігійні експерти-фанатики — „харедім" мають в Ізраїлі статус держави в державі. Вони не признають „сіоністську державу" як владу єретиків, не признають її закони. Їхня преса пише „ізраїльський режим переслідування релігії більш жорстокий як совєтський". Ця преса пише про „ізраїльський КҐБ", про „режим страху", про розпусту і злочинність. Країна втопилась в гріху, що робити?". Нас очікує доля Содоми і Гомори.

Як би не відноситись до питання „опозиції", справа поважна, одна третина населення Єрусалиму — 90,000 — релігійні фанатики, і їх кількість все побільшується і гнів більш небезпечний.

Сіонізм завжди був світським національним рухом демократичного характеру. Тепер сіоністи, або сіонізм втратив минулий національний характер. Жидівську молодь охопив рух „шукання джерел".

Які ж то „джерела"? Ніби є самостійна держава, демократична. Вона дає субсидії релігійним установам і школам. Таким чином підтримує тих, кого відкинула також держава з релігійних мотивів.

Ізраїльське суспільство охопила криза вартостей. Світське суспільство позбавлене ідеалів, не дало молодому поколінню духовну поживу. У житті найголовніше — кар'єра, в мистецтві — халтура і це разом дало духовну порожнечу. Свідське суспільство не змогло дати відповіді на „прокляті питання".

Після отримання Ізраїлем незалежности, сіонізм зів'янув, а релігійні фанатики свою аґресивність зосередили на армії. Сотні таких „місіонерів" закликають вояків покинути армію і „спасати свої душі". Серед молоді провадиться пропаґанда не йти в армію.

Релігійні екстремісти у своїй літературі не згадують про свято незалежности і також не відзначають день згадки жертв нацизму.

Герцель плянував Ізраїль як можливість перевиховати жидівських неврастеніків у нормальний нарід. „Я ненавиджу жидівських мудреців Східньої Европи, які торгують Богом і обернули Його у знаряддя отримання політичних та економічних привілеїв" — так кажуть світські кола. А релігійні фанатики відповідають — „ми ненавидимо плюралізм", але вільне суспільство також мусить мати свої моральні категорії, не дотримувати які не можна: Як об'єднати свободу з обов'язковими моральними засадами, моральним імперативом. Виходить, — кажуть жидівські мислителі, — жиди не нарід, як інші народи і його релігія інша від інших народів.

Є в тому дещо правди, бо Генріх Гайне написав: „Тора — це портативна батьківщина".

При створенні Ізраїля релігія дістала окремий статус. Релігійні свята святковано на рахунок держави, субота — обов'язковий день відпочинку. Учні в „єшівах" звільнені від служби в армії.

І вийшло так, що релігійне жидівство — це паразит, яким користується держава для суспільної служби, але яке не має жадної моральної відповідальности за державу. Традиції Тори добре служили в діяспорі, але в ній немає жадних вказівок для суверенної держави.

Ізраїль переживає внутрішню кризу, яка виявляється в підпалах і фактично погромах інакшедумаючих. Треба знайти компроміс і приєднати „фундаменталістів" — релігійних фанатиків — до загальних вимог держави, яка не може існувати без армії. Історія Ізраїля не позбавлена цікавости. Творців жидівської держави майже забуто. Забуто Вайцмана і Тарета, від Моше Даяна відсахнувся нарід і власні діти, останні дні Голди Маїр пройшли серед зменшення її значення, Бен Гуріон заховався в кібуці — колгоспі.

Це не уникнуло уваги мислителів. Чи має жидівський нарід державну мудрість, чи дозрів до норм держави? Чому жидам і досі властиве життя малого дореволюційного містечка в діяспорі, себто ґетто. Чому жиди розбивають на кусні і зневажають кожного діяча. Чому демократія не шанує своїх лідерів. В Ізраїлі нарід хоче знищити все, всі авторитети, а це руйнує суспільну мораль.

А ось можливе пояснення — люди, які тримали владу в Ізраїлі, дуже хутко навчились уживати її для власних інтересів. Велика числом бюрократія стала паразитом на тілі народу. Дуже хутко появились мільйонери, в країні, яка не може сама себе прогодувати. Сотні тисяч — майже четверта частина населення — кожен рік виїжджає закордон.

Держава Ізраїль не може заробити на хліб, бо побудована на дарованих грошах. Закордонні позички це „незароблені гроші", а всі дотеперішні голови держави родились за кордоном і мають европейську ментальність.

ЗАКОРДОННІ КОРЕСПОНДЕНТИ

У „Свободі з 12-го серпня ц.р. маестро Святослав Гординський переповів статтю видатного французького журналіста Алена Безансона п.н. „Українське питання", поміщену в передовому паризькому журналі „Ль'Експрес" яких чотири місяці тому.

У статті автор дошукується стимулів „реформ" Ґорбачова й одним з найважливіших вважає питання України, анексія якої ввела Росію у коло великодержав, а її втрата коштувала б втрату статусу великої потуги.

Ця вийнятково вдала, блискуче передана С. Гординським, стаття, нагадує занедбану проблему постійних закордонних кореспондентів, без яких наш єдиний у західньому світі щоденник не може й не повинен обійтися. Без них „Свобода" не може виконувати своє основне історичне призначення: сполучника української громади у західньому світі та її інформатора у світовому засягу.

Д-р Ярослав Падох

Ню Йорк, Н.Й.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні присилати до редакції „Свободи" разом із двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Володимир Грицин

ІВАН КОБЗЯР

Так чомусь у нас буває, що часто людини не завважують за все її життя і треба аж похоронного дзвона, щоб побачити покійного з усіма його прикметами. До таких Іван Кобзяр не належав. Він юнаком вийшов на суспільну арену, видний був за все своє багате подіями життя, тому зовсім зрозуміло, що його трагічна — 10 літ тому — смерть потрясла громадою, а величавий похорон закінчив його земну мандрівку.

Хто з нас колишніх громадян Західньої України не пам'ятає Кобзяра — прекрасного легкоатлета й пробойового грача футбольних дружин „України" і „Русі", яка, здобуваючи блискучі перемоги, здобувала серця не тільки українців, але часто й чужинців. Кобзяр, щедро обдарований природою, був клясичним прикладом досконалої гармонії душі і тіла. Фізична справність і сила, відвага і гуманний патріотизм — це ті великі прикмети, які формували його особовість. При тому він був людиною незвичайно скромною й вразливою на людські терпіння.

Життя його було нелегке, так як нелегке життя нашого поневоленого народу. Вже молодим він міг робити кар'єру у поляків або чехів, але він не зійшов із наміреного, хоч і як важкого, шляху, що стелився через тюрми, битви аж до вигнання з рідного краю.

І тут на далекій чужині за океаном тільки завдяки йому повстала українська оселя в Гантері.

Талановитий письменник міг би з життя Кобзяра написати цікаву повість та, на жаль, ця скромна людина не залишила ніяких споминів.

Раз якось, мабуть, 1954 року, користаючи з його гостини, довгими вечорами я слухав розповідь його життя. Він розказував дуже цікаво, деякі моменти неначе переживав наново. Моя пам'ять не зареєструвала всього, згубилося багато, зокрема дати, а все, що запам'яталося, спробую переказати, бо це найкраще покаже нам Кобзяра зблизька.

Початок спортової кар'єри — це м'яч зроблений часто з ганчірок на вулицях Львова, що зрозуміло, не могло подобатися його батькам, бо в тих часах взуття було дуже дороге. А тоді копаний м'яч панував усюди. На вулицях і оболонях копали пацани, а тисячі людей виходили в неділі на спортові майдани, де змагалися дружини, а ентузіязм глядачів підносився до точки кипіння.

Уже в середній школі (гімназії) і в руханковому товаристві „Сокіл" можна було завважити непересічні здібності молодого копуна і так почалася легкоатлетична й спортова кар'єра Кобзяра, який скоро виринув на перше місце, здобуваючи перемоги. Мені особливо запам'ятався біг з плітками, в якому Кобзяр у найкращій формі далеко позаду залишив своїх суперників. Кожний рід спорту завдяки його фізичній справності і досконалій руховій пам'яті Кобзяр оволодівав дуже скоро.

З цих часів пригадується один цікавий фраґмент, який найкраще ілюструє його незвичайні здібності. Раз якось біля тенісового корту в Академічному домі Кобзяр відпочивав, вигріваючись до сонця, і водночас дивився, як змагалися його товариші. Коли один із них схибив, Кобзяр засміявся. На те ображений змагун сказав: „Чого смієшся, це тобі не м'яч копати, це нелегка гра". Тоді Кобзяр запропонував заграти з ними і, тримаючи перший раз у житті тенісову ракету, переміг по черзі обох змагунів. Звичайно, це не були майстри тенісу, але мали вже за собою немало дорогих тренувань.

Скоро Кобзяр опинився у спортовому товаристві „Україна" і став одним із найкращих її змагунів аж до виїзду до Чехії. З „Україною" у її переможному поході пережив він чимало радісних моментів, але й водночас багато прикростей. Якраз із тих часів датується найприкріший момент в його суспільному житті.

Коли товариство „Україна", бажаючи грати з висококваліфікованими дружинами, вписалося до державного Спортового Союзу, один колишній шкільний товариш Кобзяра (сьогодні дуже видатна людина) помістив у пресі статтю, називаючи це зрадою національного фронту. Кобзяр зареаґував на те фізично. І ця подія лягла в його серці найтяжчим і найприкрішим спомином. Тоді наші люди не розуміли того, що довело до такого прикрого випадку, бо ніхто не знав, що саме Кобзяр належав до українських бойових організацій УВО і ОУН, бував на загрожених позиціях зі зброєю в руках і з нараженням життя, а товариш, який записав його з „Україною" у зрадники, ніколи пороху не нюхав.

Однією із замітних подій нашої боротьби з поляками був напад польських студентів на Український Академічний Дім, де жили студенти, й де концентрувалося студентське життя. Польські студенти великою силою намагались вдертися до дому: стріляли в вікна і ламали двері. Обложені студенти боронилися, викидаючи через вікна, що попало, навіть тяжкі радіятори, виливали окріп, а хто мав зброю, то відстрілювався. Тоді з пістолею у рядах оборони був і Кобзяр, хоч він у Академічному Домі не мешкав. Коли відбито напад студентів, польська поліція вламалася додому; перетрусила квартири і поарештувала багато українських студентів, між ними і Кобзяра. Тоді теж арештували видатного провідника українських студентів Богдана Кравцева, якого в тюрмі побили так, що його тяжко було пізнати. Кобзяр з великим подивом говорив про силу й геройство Кравцева, який не видав нікого з тих, що мали зброю і поліція зброї не знайшла.

Тоді теж відкрилися тюремні двері Кобзяреві. Попав він у келію, де старшував один із героїв злочинного світу як справжній вождь. В'язні, вбільшості кримінальні злочинці, слухали його беззастережно. Кобзяр, хоч і без попереднього стажу в'язня, не міг стерпіти приниження і це довело до бійки. Бандит був великий, сильний і досвідчений у перемогах. Кобзяр використовуючи свій боксерський вишкіл, спершу обороняючись, втомив противника, а потім збив його майже до непритомности. Переможений прийняв це по-лицарськи. Він запропонував Кобзяреві свою позицію команданта келії, а коли той відмовився, він

(Закінчення на стор. 4)

Українська...

(Закінчення зі стор. 1)

Владика Мстислав під час відправи в церкві-пам'ятнику.

Загальний вид на відправу Молебня подяки перед церквою-пам'ятником.

Процесія після Молебня подяки до пам'ятника княгині Ольги.

Владика Мстислав виголошує промову перед відкриттям пам'ятника.

Президент СКВУ П. Саварин виголошує своє слово. Біля нього його дружина Ольга.

Вінки і китиці квітів, що їх зложили різні організації у підніжжі пам'ятника.

протоієреями Миколою Борисенком головою Консисторії, і Богданом Желехівським, секретарем. Вірні густим ланцюгом дослівно обложили церкву-пам'ятник, яка, очевидно, заледве помістила духовенство, і прислухались до служіння, що передавалось голосниками. „Голос Америки" передавав в Україну деякі уривки із святкування „на живо".

Після Служби Божої відбувся Молебень подяки за відродження ієрархії УАП Церкви в 1942 році, а відтак вірні перейшли процесією до пам'ятника княгині Ольги. Після відправ посвячення Владика Мстислав стягнув плахту із пам'ятника під оплески учасників. Пам'ятник роботи скульптора Петра Капшученка.

Відповідне до цього історичного моменту слово виголосив Владика Мстислав. Також промовляв голова СКВУ П. Саварин.

Відтак поодиноко церковні організації складали вінки у стіп пам'ятника.

Бенкет з участю біля 800 осіб почався молитвою, що її відмовив Владика Мстислав, відчитанням листа-привіту від Президента Рональда Регена (читав д-р Василь Трухлий) і від губернатора Томаса Кейна (читав д-р Анатоль Лисий) та відспіванням американського і українського національних гимнів хором церкви-пам'ятника під батутою Сергія Ковальчука. Бенкетом вели справно Валентина Кузьмич, голова Об'єднання Сестрицтв, і Стефанія Дуткевич.

Під час бенкету промовляли: Архиєпископ Константин, Єпископ Іван з Едмонтону, Єпископ Антоній, П. Саварин та д-р Юрій Солтис, голова Ділового крайового комітету Тисячоліття, представники світських організацій і установ, включно з американськими.

Привіт від УНСоюзу виголосив його головний предсідник д-р Іван Флис. Від УНСоюзу на бенкеті були ще головний касир Уляна Дячук, головний радний і член Консисторії УПЦеркви Василь Пастушок та почесний член Головного Уряду д-р Богдан Гнатюк, який репрезентував ЗУАДК.

Під час бенкету мґр Олександер Воронин виголосив доповідь про відродження ієрархії УАПЦ в 1942-43 роках, а про княгиню Ольгу говорила Галина Петренко.

У мистецькій програмі виступив хор і солістка-сопрано Марта Кокольська-Мусійчук.

Кількакратно віддано честь і шану Владиці Мстиславові за його невтомну працю і з нагоди 45-ліття його рукоположення.

Бенкет закінчився складанням пожертв на побудову і утримання пам'ятника княгині Ольги.

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ справедливости ЗСА Елвин Міз взяв участь в нараді у справі вдосконалення законодавства Китайської Народної Республіки, що відбулася в Пекіні. На нараді були присутні члени уряду комуністичного Китаю, і в їх числі прем'єр-міністер і лідер Китайської комуністичної партії Жіяо Жіянг.

Св. п. І. Іскало

Автори посмертних згадок нав'язують їх часто до вірша Богдана Лепкого „Видиш, брате мій", який став уже популярною піснею. Не хотів би я робити такої аналогії з огляду на те, що далі у цій пісні співається:

Гине, гине в сірій мряці
Слід по журавлях...

Не бажав би я, щоб у сірій мряці пропадав також і слід по людах, що покинули цей світ, тим більше, що в часі їхнього похорону постановляємо зберігати вічну пам'ять про них. Само собою розуміється, не бажав би я, щоб пропав слід по людині, до якої відносяться рядки, що оце пишу.

Бл. п. Іван Іскало залишив свою родину і всю нашу громаду 25-го липня 1987 року у молодому ще відносно віці, на 66 році життя. В наслідок його затяжної недуги, яка довела до смерти, завмерли нездійсненими багато його плянів як особистого, приватного, так і громадського характеру. Перш усього був він приневолений зліквідувати своє підприємство, яке забезпечувало не тільки прожиток родини, але й служило джерелом для його щерих датків на різні громадські цілі. Недуга забрала йому теж і змогу брати активну участь у громадському житті, а громада ніколи не була йому байдужою. За це громада його любила й шанувала та гідно відпровадила на вічний спочинок.

В похоронному заведені Ольги Слотюк, де спочивали тлінні останки бл. п. Івана Іскала, попри його домовину пройшла немала кількість людей, щоб попрощатись із своїм загальношанованим співгромадянином. Передпохоронні Панахиди в днях 26 і 27 липня відслужив о. Дмитро Лаптута, парох церкви св. Івана Хрестителя, до якої належав бл. п. Іван Іскало. Слід додати, що парафія св. Івана Хрестителя побудувала новий храм, в якому находиться (кажучи символічно) немало „цеглок", фундатором яких був бл. п. Іван Іскало.

Похорон відбувся у вівторок, 28-го липня, в день св. Володимира, з похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя, а згодом на цвинтар Оливна Гора у сусідній до Баффало Тонаванді. Похоронні відправи відслужив теж о. Дмитро Лаптута. В часі заупокійної Служби Божої о. парох, попрощав свого відданого парафіянина і „доброчинця храму цього" теплою, змістом глибокою проповіддю.

З перебігу усього похоронного процесу, що проходив і в похоронному заведенні, і в церкві, і на цвинтарі, а згодом ще й на тризні, яка відбулася в ресторані „Воррен" у Тонаванді, було видно, що похоронено особу, яка була тісно пов'язана із організацією Пласт. Пластуни творили почесну сторожу в часі панахид, взяли організовану участь з прапором у самому похороні, станичий Пластової Станиці в Баффало пл. сен. Ярослав Прийшляк, який сказав відповідне надмогильне слово. Від Пластприяту на тризні промовляв голова баффалівського кружка цього товариства Зенон Боднарський. Не дивно, бо бл. п. Іван Іскало — це колишній пластун, а згодом великий прихильник цієї молодечої організації. Найкращим, можливо, свідком його прихильности до Пласту є Оселя „Новий Сокіл", на якій є немало слідів його добродійности. На тризні промовляв ще автор цих рядків. Офіційно заступав він на похороні Українське Патріярхальне Товариство в Баффало, радіопрограму цього товариства і Допомогову Секцію УККА. Всі ці клітини українського організованого життя в Баффало часто відчували жест щедрої руки Покійного. Та й не тільки ці. Бл. п. І. Іскало жертвував на різні цілі як льокального, так і загальнонаціонального характеру. Його, зовсім справедливо, можна окреслити словом меценат. Щоб краще зрозуміти суть цього слова, вдаймося до його історії. Проходить зоно від імени одного римського патриція-аристократа, що власне звався Меценат. Перейшов він до історії як протектор культурних починань і процесів старинних римлян. Ім'я „Меценат" почало згодом набирати загального значення і стало відноситися до кожного добродія, який причинився до збагачення культурних придбань свого народу. Щоб бути меценатом у сучасному понятті, не треба бути патрицієм-аристократом в соціяльному розумінні, не треба бути багатієм, а треба бути аристократом духа. Власне таким меценатом — аристократом духа і був бл. п. Іван Іскало. Якби хтось потрудився і підрахував усі його добродійства, а особливо його грошові датки, то дочислився б до чималого капіталу. Про меценатські жести бл. п. Іскала загал, знає мало, бо робив він їх без розголосу. Був скромний.

* * *

Бл. п. Іван Іскало належав до покоління, яке зростало в часі між двома світовими війнами. Народився він 7-го листопада 1921 року в селі Боневичі біля Добромиля в родині тамошніх селян-хліборобів. Друга світова війна внесла у його життя, як зрештою і в життя багатьох інших людей, маркантні зміни. Коли ця війна почалася (1-го вересня 1939 року), молодому Іванові кінчався щойно 18-ий рік життя. По приході большевиків у Західню Україну Іван Іскало був приневолений залишити рідну землю і шукати кращої долі на незнаному Заході. Через так зв. Генеральне Губернаторство, через Чехію, яка тоді знаходилася вже під протекторатом Німеччини, дістався до Німеччини і там став на працю у фабриці літаків біля Маґдебурґу. Сама вже праця, а до того ще й теоретичні курси, що їх І. Іскало відвідував, працюючи у фабриці, дали йому змогу запізнатися з технологією металів. Між іншими, запізнався він теж із технікою зварювання алюмінію, що було тоді новістю. Здобуте знання й досвід допомогли Іванові у веденні власного підприємства в ЗСА, яке мало назву „Avins Fabricating Co. Inc". Існувало воно від 1962 року до занедужання Покійного.

На початку 1945 року, коли большевицькі війська здобували східню частину Німеччини, Іван Іскало подався до Бразилії. По капітуляції Третього райху замешкав у Авгсбурзі, в українському таборі для Соммер казерне т. зв. переміщених осіб, де одружився в 1946 році з Марією Столярчук, з якою познайомився ще у східній Німеччині. В Німеччині народилася у них доня Оля (тепер уже замужня). До ЗСА родина Іскалів прибула в 1950 році і замешкала в Баффало, а згодом в околиці цього індустріяльного міста. В ЗСА народився син Павло Богдан (тепер студент). В Баффало, а радше в сусідній Тонаванді проживає брат бл. п. Івана — Федір Іскало з родиною.

Залишивши рідну землю молодою людиною, Іван Іскало не мав змоги там здобути вищу освіту. Здобув її аж по закінченні війни, завершивши в Авгсбурзі з успіхом торговельні курси. Абсольвентом тих же курсів є й дружина Івана Марія Іскало. Торговельну освіту Іван і Марія Іскали застосували у веденні кооперативної харчової крамниці „Славута" в Баффало, яка проіснувала вісім років від 1952 до 1960. У своєму нарисі про крамницю „Славута", поміщеному в „Матеріялах до історії поселення українців в Баффало й околиці", Теодор Лехман (книговод цієї крамниці) про Івана Іскала пише так: „Найбільш активним у творенні корпорації „Славута" і в устаткуванні крамниці був Іван Іскало" (стор. 261). За свідченням Теодора Лехмана, Іван Іскало був адміністратором крамниці, а Марія Іскало спочатку була тимчасовим продавцем. Потім її замінив Петро Петрик з дружиною.

Вічна пам'ять трудолюбивому, жертвенному, а притому скромному громадянинові!

Михайло Лоза

ДЕЛЕҐАЦІЯ З ЧОТИРЬОХ американських сенаторів провела інспекцію нового будинку амбасади З'єднаних Стейтів Америки у Москві. Цей восьмиповерховий будинок, на спорудження якого було витрачено 190 мільйонів долярів, пустує уже майже рік. В ньому знайдено велику кількість підслуховуючих приладів, що роблять його непридатним для праці. Під час огляду будинку американські сенатори переговорювали між собою з допомогою спеціяльних записників, в яких можна писати і негайно стирати записане після прочитання. Після завершення „екскурсії" сенатори також вирішили мовчати. Вони заявили лише, що зроблять свої висновки, повернувшись в ЗСА. Американські дипломати не сумніваються, що їм доведеться працювати в старому приміщенні амбасади принаймні до 1990 року.

ОФІЦІЙНІ РЕЧНИКИ міністерства оборони Ізраїля, виступаючи перший раз публічно у справі шпигунської діяльности Джанатана Полларда у З'єднаних Стейтах Америки, заявили, що він мав доручення ізраїльських урядових відповідальних чинників для проведення своєї діяльности. Рафаель Айтан, даючи інтерв'ю для ізраїльського радіо, підкреслив, що він, відповідаючи за цю шпигунську аферу, яка викликала огірчення в ЗСА, ніколи не робив жадного потягнення на свою руку, а всі справи узгіднював з відповідальними особами в міністерстві оборони, або в керівників розвідки. Айтан відмовився називати осіб поіменно і не сказав хто саме давав наказ займатися шпигунством проти найближчого альянта й опікуна Ізраїля, але не виключав, що з цією справою він виступить в майбутньому, як прийде для цього час.

У ВІДДАЛІ 25-30 КІЛОМЕТРІВ від столиці Афганістану Кабулю ведуться затяжні бої між совєтськими окупаційними військами, афганцями комуністами і антикомуністичними повстанцями-мугаджедінами. Люди, переважно дипломати, які передали ці інформації з Кабулю до Пакістану заявили, що бій започаткували совєтські літаки й тяжка артилерія, які хочуть за всяку ціну „викурити" з гірських позицій повстанців, бо вони завдають великих ударів для столиці Афганістану біля якої стаціонують чимало совєтських військ. Найбільше терплять цивільні люди, які намагаються втекти з районів боїв, але дорогу їм заступають совєтські вояки і їхні спомагачі афганці. Вони розстрілюють кожного цивільного, що попадається їм в руки. Жорстокість боїв і пімста над цивільним населенням в Афганістані дуже притемнюють „мирну" політику генерального секретаря ЦК КПСС Міхаїла Ґорбачова і його натяки на „замирення", — кажуть політичні спостерігачі.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

Іван Кобзяр

(Закінчення зі ст. 2)

залишився приятелем переможця за весь час перебування Кобзяра в тюрмі. Дружбу свою виявив найщедріше, коли просив Кобзяра, щоб той, вийшовши з тюрми, відвідав його дівчину і потішив її.

Хоч і які були невідрадні умови нашого життя у Львові за Польщі, Кобзяр у наших спортових товариствах пережив багато світлих моментів, здобуваючи перемоги змагаючись у барвах „України", що часто перемагала дуже сильних противників, а навіть розгромила найсильнішу львівську команду „Поґонь".

Згодом Кобзяр поїхав до Чехії студіювати і тоді на довгий час зв'язав своє життя з закарпатською дружиною „Русь", яка була досконало тренована й виросла на правдиву европейську футбольну потуґу. І саме з тих часів запам'ятався Кобзяреві найкращий і найглибше пережитий момент за всі часи його футбольної кар'єри.

А було це так. Після закінчення футбольних змагань в Европі перше місце зайняла Італія, друге Мадярщина. Тоді Мадярщина погодилася заграти товариські змагання з „Руссю", яка висунулася на краще місце в Чехії. Заповідалися сенсаційні змагання. Квитки на небуденну імпрезу розхоплено. Це ж бо найкраща мадярська дружина гратиме з представниками погорджуваного ними народу, який згірдливо прозивали „баґо". Вміжчасі мадяри поїхали на товариські змагання до майстра Европи Італії. І ось сенсація. Перемогли Італію. В нагороду за перемогу дружина мадярів дозволила грачам залишитися довше й відпочивати в соняшній Італії. Перешкоджав їм тільки усталений термін змагань з „Руссю". Мадяри запропонували „Русі" резерву. „Русь" не погодилася, обстоюючи договір, за яким повинна була грати перша дружина. Мадяри заявили, що грачі хворі. „Русь" вимагала визнати їх хворими міжнародним лікарем, а такого не можна було купити. В дні усталених змагань прийшов напружений момент. Прийдуть мадяри, чи ні? Публіка заповнила площу. Мадярів нема. На стадіон вибігли змагуни „Русі". Люди розчаровані. Ось суддя проголосив „воковер". Але ні. На площу заїжджає вантажна машина і вискакують готові до змагань мадярські грачі. І почалися завзяті змагання. Хід тих змагань записаний в усій тодішній спортовій европейській пресі. Але там не записано того, що ділося в серці Кобзяра, коли він стрілив у ворота рішального ґоля. „Я не знаю, — казав він мені, — чи я більше молився, чи грав. В мені напружені були всі нерви. І ось, стріл у ворота. Рішальний стріл! О, Боже, ми перемогли! Перемогли мадярів! Чи може бути кращий момент у житті українського змагуна?!

Дальший розділ Кобзяревого життя в'яжеться з історією Карпатської України. Напередодні Другої світової війни ця найменша вітка української землі пробудилася до державного життя. Радісна подія сколихнула Західньою Україною. Із запертим віддихом стежили ми за розвитком подій. Сміливі надії спліталися з тривогою, а західньоукраїнська молодь продиралася через кордон, щоб служити вільній українській державі. На жаль, гітлерівський молох, що намагався проковтнути Східню Европу, жертвував Карпатські Землі мадярам. І тоді Карпатська Україна в нерівній боротьбі з мадярами записала кров'ю сторінку нашої історії. Очевидно, що Кобзяр без вагань пішов у Карпатську Січ і там у боях із ворогом, загартований спортом, ідейно вишколений підпіллям, почав здійнювати заповіти батьків. Цей дуже важкий етап життя, бо тоді теж діткнуло його нещастя в родині, згадував він завжди з гордістю. Він був поручником української армії і це було найвище і найпочесніше досягнення за все його життя. А далі в крутежі подій Другої світової війни нелегко було пробиватися крізь життєві труднощі. Кобзяр, втративши дружину, залишився з маленькою донечкою. Але він ніколи не заламався. Знайшов другу добру товаришку життя, теж непересічну спортсменку і так прийшли роки еміґрації — найперше Німеччина, Америка і врешті твердо оселився з родиною в Гантері.

До нашого товариства прийшов він радо і був насправді піонером. До всіх відносився дружньо й багато разів користали ми з його гостинного дому в Гантері.

А Гантер завдяки йому розрісся в українську оселю.

Кобзяр — людина смілива, озброєний творчою уявою, ніколи не боявся життєвих труднощів. Чимало було в нього прикростей, але все він приймав спокійно і вмів спокійно, по-джентельменськи говорити навіть із ворогом.

У віршах, присвячених Кобзяреві, писаних підо впливом трагічного удару, наголошується, що „Нема Кобзяра". Але чи справді нема? Адже хоча відійшло багато видатних наших людей — вони є. Усі вони є в нас із нами і з тими, що прийдуть після нас. Отож і Кобзяр є. Є він у Львові, є в Хусті, в Ню Йорку і в Гантері він є. Прислухайтесь добре до шуму дерев і гантерської річки, а вони розкажуть вам те, чого не встиг мені розказати Кобзяр в зимові вечори 1954 року.

ПОЛІЦІЯ САВДІЙСЬКОЇ АРАБІЇ заарештувала 87 закордонних туристів, які брали участь у вечірці, влаштованій емериканцями, на якій подавали алькогольні напитки. Учасники вечірки, на думку речника поліції, порушили закон Савдійської Арабії про невживання алькоголю.

СІМ ПІВДЕННОКОРЕЙСЬКИХ автомобільних підприємств об'єднались довкола корпорації Гандей і створили великий індустріяльний конґльомерат, який тепер зможе протиставитись багатьом корпораціям, якщо йдеться про конкуренцію на міжнародних ринках. Досі корпорація Гандей продавала в ЗСА приблизно 40-50,000 автомобілів річно. Автомобілі Гандей малі, мають чотирициліндрові мотори сильної конструкції і добре викінчені в середині. Вони своїм виглядом нагадують деякі типи японських малих автомобілів. Під теперішню пору компанія бореться з фінансовими труднощами у зв'язку з великими робітничими страйками на 420 монтувальних фабриках.

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА Роналда Реґена намагається поправити дипломатичні зв'язки із Сирією і тому наказала амбасадорові Вілліямові Іґелтонові повернутися на свій амбасадорський пост до Дамаску. Державний департамент підтвердив, що амбасадор Іґелтон відновить свою діяльність 1-го вересня ц.р. Амбасадор ЗСА був відкликаний минулої осені коли стало відомим, що Сирія підтримує деякі терористичні групи в Ливані. Не зважаючи на поворот амбасадора ЗСА до Дамаску, багато країн на Близькому Сході фіґурують на листі в Державному департаменті, як спонзори терористичної діяльности Палестинської Визвольної Організації і багатьох мусулманських груп. Речники Адміністрації заявили, що рішення про поворот амбасадора до Сирії було зроблено ще перед втечею закладника Чарлза Ґлесса з рук терористів, хоч ходять чутки, що втекти йому допомогли сирійці.

Міґрація...

(Закінчення зі ст. 2)

бо це країна нашого походження, країна, де свобідно повинна ширяти думка, де перед українцями повинні вилонюватись різні можливості. І вкінці Україна — це християнська країна, їй чужі інші ідеології і в ній вони ніколи не закоріняться. Свідомість населення України — це його переможна сила за правду над справедливістю. І врешті може настане той отой час, коли Україна досягне свого найвищого культурного і економічного розвою, позбувшись узурпатора своїх земель.